

Quickscan flora en fauna
Groote Wielen – 2^e Klooster te Rosmalen
(2004/266/AP-01, versie 0)

ADVISEURS
IN BOUWEN,
MILIEU &
VEILIGHEID

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

Rho adviseurs voor leefruimte
T.a.v. de heer R. Verkooijen
Torenallee 20
Gebouw SFJ (Videolab), 7e verdieping
5617 BC EINDHOVEN

betreffende locatie

Groote Wielen – 2^e Klooster
Rosmalen (gemeente 's-Hertogenbosch)

documentkenmerk

2004/266/AP-01

versie

0

vestiging

Nuenen

datum

10 juli 2020

opgesteld door:

gecontroleerd door:

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies.

Tritium Advies B.V.

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>
Prinsenbeek >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	1
2 Bronnenonderzoek	3
2.1 Gebieden	3
2.2 Soorten	5
3 Veldbezoek	6
4 Resultaten	7
4.1 Flora	7
4.2 Vogels	7
4.3 Grondgebonden zoogdieren	8
4.4 Vleermuizen	9
4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.6 Ongewervelden/ overige soorten	11
5 Conclusies	12
5.1 Beschermde gebieden	12
5.2 Soorten	12
5.3 Zorgplicht	14
5.4 Eindconclusie	14
5.5 Advies	15
6 Literatuurlijst	16

Bijlage

	aantal pagina's (excl. voorblad)
1. fotobijlage veldbezoek van 14 mei 2020	7

1 Inleiding

In opdracht van Rho adviseurs voor leefruimte is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het voornemen om op de locatie Groote Wielen – 2^e Klooster nieuwe woningen te realiseren. Het betreft een gedeelte van het kadastrale perceel gemeente Rosmalen, sectie H, nummer 6872. Het terrein heeft de bestemming "Wonen" en is in de huidige situatie braakliggend.

Figuur 1: huidige situatie plangebied (blauw omlijnd)

(bron: www.perceelloep.nl)

Het onderzoek dient te worden uitgevoerd om te voorkomen dat er in strijd met de geldende natuurwetgeving wordt gehandeld. Doel van het onderhavige onderzoek is om te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het is noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

Op basis van de ecologische waarden van een planlocatie zal uit een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) blijken of er een overtreding te verwachten is van de Wnb. Tevens wordt vastgesteld of er meer soortgegevens nodig zijn door middel van inventarisatie en of er een uitgebreide studie noodzakelijk is naar de effecten van een ruimtelijke ingreep. In veel situaties zal het uitvoeren van een verkennend onderzoek echter reeds voldoende zijn om aan te tonen of een plan uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wnb te voorkomen.

Uit onderstaande luchtfoto (figuur 2) kan worden opgemaakt dat het plangebied in de bebouwde kom van Rosmalen is gelegen.

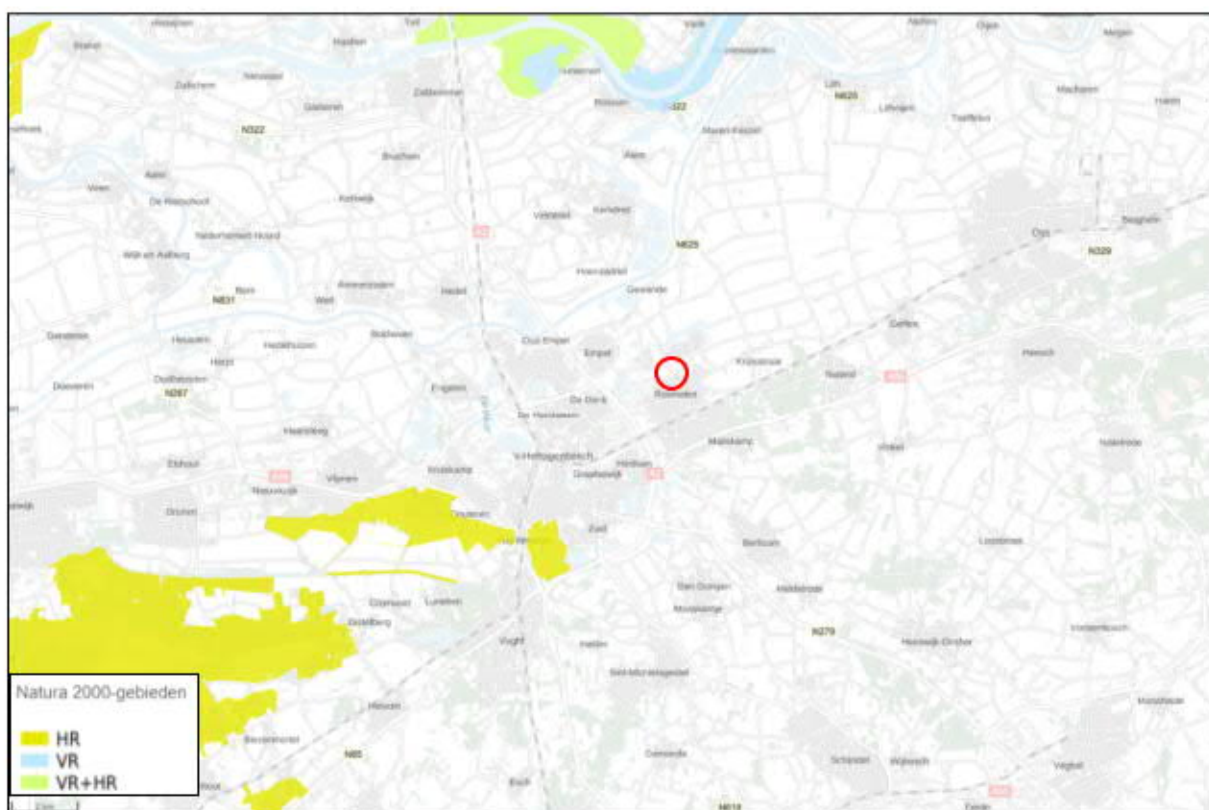
Figuur 2: luchtfoto van de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld)
(bron: Google Earth)

2 Bronnenonderzoek

Onderhavig onderzoek richt zich met name op soortenbescherming en in beperktere mate op het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb (Natura 2000). In het uitgevoerde bronnenonderzoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is hierbij gebruik gemaakt van de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al., 2016), de "Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant" en enkele digitale verspreidingsatlassen. De bevindingen van dit literatuuronderzoek zijn weergegeven in de navolgende twee paragrafen.

2.1 Gebieden

In navolgende figuren 3 en 4 is het plangebied met haar ecologisch waardevolle gebieden in highlights weergegeven. In figuur 3 zijn de Natura 2000-gebieden met de gele, groene en blauwe kleur aangeduid. In figuur 4 (op de volgende pagina) betreffen de groene highlights het Natuurnetwerk Nederland (verder: NNN) in de provincie Noord-Brabant ook wel Natuurnetwerk Brabant (verder: NNB) genoemd. De Natura 2000-gebieden liggen grotendeels binnen het NNN. De Natura 2000-gebieden die geen onderdeel zijn van het NNN betreffen vooral agrarische gebieden en hebben een beperkter beschermingsregime. Van de gebieden die wel binnen NNN zijn gelegen worden, naast de specifieke soorten en habitattypen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), ook de wezenlijke kenmerken en waarden beschermd.

Figuur 3: plangebied en omgeving (rood omcirkeld) met relevante natuurgebieden
(bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

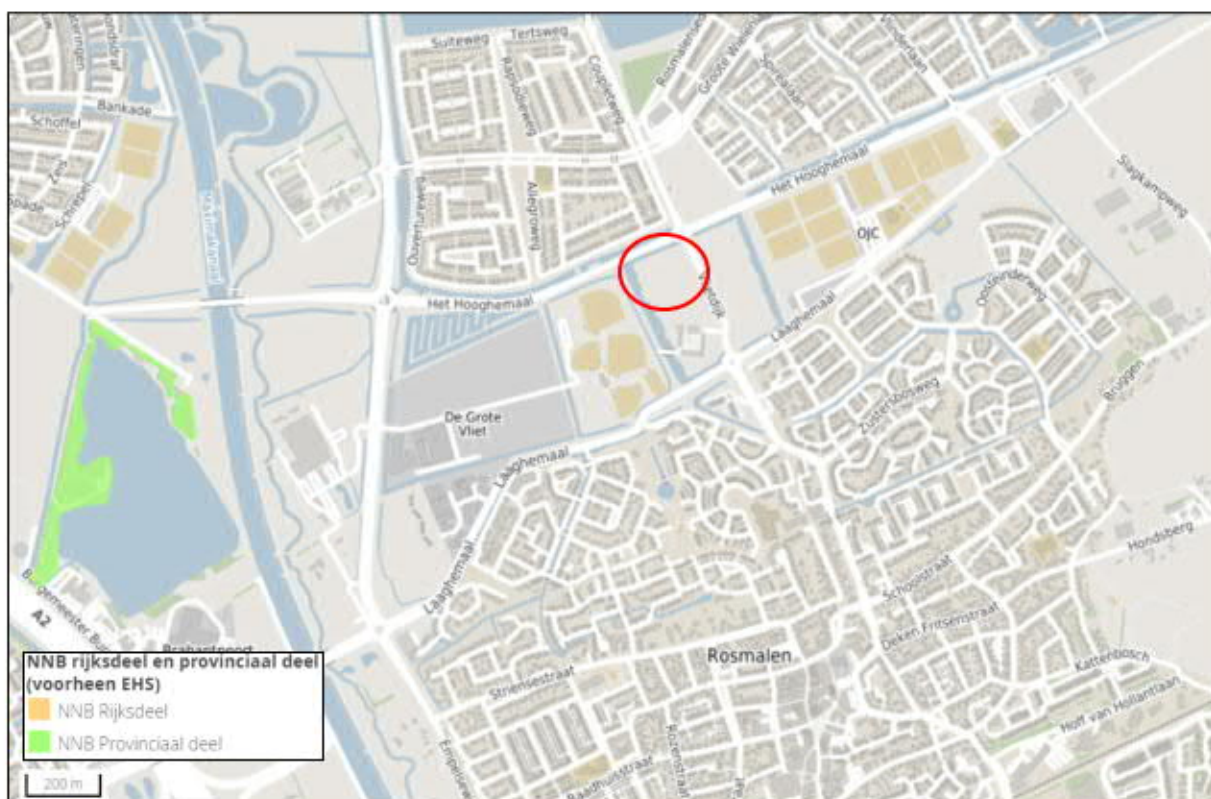
Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat het plangebied niet in Natura 2000-gebied is gelegen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 5,7 kilometer ten zuidwesten van het plangebied gelegen en betreft "Bossche Broek". Dit natuurgebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied "Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek".

De natuurgebieden "Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek" liggen ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch op de gradiënt van het zandlandschap van de Kempen en het Maasdal, in de Naad van Brabant. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar zeldzame kranswierbegroeiingen worden aangetroffen in sloten, te midden van intensief landbouwgebied. De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan Blauwgrasland. In dit gebied zijn in 1990 twee in ons land uitgestorven vlinders van de Habitatrichtlijn geïntroduceerd: het Pimpernelblauwtje (*Maculinea teleius*) en het Donker pimpernelblauwtje (*Maculinea nausithous*). Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar eveneens Blauwgrasland aanwezig is.

De doelsoorten in het Natura 2000-gebied "Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek" betreffen onder andere het pimpernelblauwtje, bittervoorn en de grote modderkruiper. Daarnaast zijn de habitattypen die in het gebied voorkomen zoals kranswierwateren onderdeel van de instandhoudingsdoelstellingen.

In de navolgende figuur 4, overgenomen uit de kaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant is wederom het aandachtsgebied omcirkeld. Ook uit deze figuur blijkt dat het plangebied niet in een beschermd gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natuurgebied behorende tot het NNB is op een afstand van circa 1,2 kilometer ten westen van het plangebied gelegen.

Figuur 4: kaart NNB. Het plangebied en omgeving is rood omcirkeld
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat ervan een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 5,7 kilometer op relatief korte afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Gezien deze afstand valt een negatief effect in het kader van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Er dient derhalve een berekening van de stikstofdepositie uitgevoerd te worden.

2.2 Soorten

Aan de hand van literatuuronderzoek is informatie verzameld over het voorkomen van soorten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van voornoemde zoogdierenatlas en de "Werkatlas amfibieën en reptielen van Noord-Brabant".

In de werkatlas wordt het voorkomen van soorten per kilometerhok aangeduid. In de zoogdierenatlas wordt dit aangegeven per atlasblok, met afmetingen van 5 bij 5 kilometer. Het plangebied is gelegen in kilometerhok X:152 / Y:415.

Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van het kilometerhok c.q. het atlasblok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Uit gegevens van de zoogdieren verspreidingsatlas en de NDFF blijkt dat de volgende zoogdieren of sporen van deze soorten (o.a. in braakballen) in de periode van 1989 tot 2020 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: bosmuis, woelrat, ree, bever, huisspitsmuis, laatvlieger, egel, haas, steenmarter, das, dwergmuis, aardmuis, veldmuis, ondergrondse woelmuis, wezel, bunzing, beverrat, rosse woelmuis, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, muskusrat, konijn, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, bruine rat, eekhoorn, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, mol en vos.

Uit gegevens van de Werkatlas amfibieën en reptielen blijkt dat enkel de volgende soorten in de periode van 1995 tot en met 2004 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker en groene kikker.

In de periode 2000-2020 blijkt uit de gegevens van de NDFF en Ravon dat de volgende soorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker en bruine kikker.

3 Veldbezoek

Het plangebied is op 14 mei 2020 in de ochtend bezocht. Er was sprake van half bewolkt, droog weer, met windkracht 2 Bft en een temperatuur van circa 14 graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten. De te verzamelen informatie bestaat onder andere uit zicht- en geluidwaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Op basis van terreinkenmerken is voorts beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek aangezien een quickscan een momentopname betreft. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal derhalve een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een braakliggend grasland en wordt met een watergang gedeeltelijk begrenst. De in bijlage 1 opgenomen foto's geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van het plangebied.

4 Resultaten

Onderstaand volgen de resultaten en eerste conclusies van het uitgevoerde veldbezoek in relatie tot het planvoornemen.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Vanwege de voedselrijke omstandigheden waaruit het plangebied bestaat zijn ook geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten komen namelijk vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.2 Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied slechts voor een aantal soorten vogels geschikt is als onderdeel van het leefgebied. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig zodat het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels is uitgesloten. De aanwezige bomen en struiken kunnen wel dienen als broedgelegenheid. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied, echter zullen niet alle vogelsoorten van het gebied gebruik maken. Met name voor vogels die in het "stedelijk gebied" voorkomen zijn binnen en rond het plangebied gunstige biotopen aanwezig. Tevens zijn voor weide- en watervogels geschikte biotopen aanwezig binnen en in de omgeving van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn één koekoek (*Cuculus canorus*), vijf spreeuwen (*Sturnus vulgaris*), twee tiftjafs (*Phylloscopus collybita*), twee zwarte kraaien (*Corvus corone*), één visdief (*Sterna hirundo*), drie kauwen (*Corvus monedula*), één scholekster (*Haematopus ostralegus*), één blauwborst (*Luscinia svecica*), één rietgors (*Emberiza schoeniclus*), twee knobbelzwanen (*Cygnus olor*), vier meerkoeten (*Fulica atra*), twee kuifeenden (*Aythya fuligula*), één waterhoentje (*Gallinula chloropus*) met jongen en één patrijs (*Perdix perdix*) met jongen waargenomen in het plangebied. Een kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*) is gehoord in het riet. Op het ten oosten gelegen perceel naast het plangebied zijn twee kieviten (*Vanellus vanellus*) waargenomen, mogelijk met een broedsel.

In het riet nabij de watergang is mogelijk een nest van de blauwborst aanwezig. Deze soort vertoont nestindicatief gedrag dat wijst op de aanwezigheid hiervan. Daarnaast is een nest van een winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) aangetroffen in de struiken aanwezig binnen het plangebied. De in gebruik zijnde nesten van deze vogelsoorten en die van de kievit zijn beschermd in het broedseizoen (globaal van 15 maart tot en met 15 juli).

Er is binnen het plangebied een patrijs met jongen aangetroffen. Deze soort is niet jaarrond beschermd vanuit de Wnb. Echter staat deze soort wel op de rode lijst als kwetsbaar en de huidige staat van instandhouding is zeer ongunstig van de patrijs. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Het naastgelegen terrein ten oosten van het plangebied betreft tevens geschikt

leefgebied voor de patrijs en zal als zodanig beschikbaar blijven. Wel dient bij de voorgenomen bouwwerkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van de soort.

De visdief is een soort die ieder jaar terugkeert naar een specifiek nest, maar wel voldoende flexibel is om elders een nieuw nest te bouwen. Echter dient de functionaliteit van het leefgebied niet in het geding te komen. In dit geval is in de directe omgeving van het plangebied geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van water en weilanden ten westen, noorden en oosten van het plangebied, waardoor de plannen geen negatief effect zullen hebben op deze soort.

Conclusie: een aantal vogelsoorten zal het plangebied met name benutten als foerageergebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied (tuin) in gebruik blijven. Wel wordt bij de voorgenomen bouwwerkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Voor minder algemene soorten (nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld in de Wnb), zoals de das (*Meles meles*), is het plangebied ongeschikt. Voor de das is het plangebied te laag gelegen en te nat om hier een burcht te kunnen bouwen. Er zijn tevens geen sporen aangetroffen van de das zoals pootafdrukken, vraatsporen of uitwerpselen. Het plangebied kan wel als foerageergebied dienen, echter zal dit geen essentieel foerageergebied zijn.

Naast de das komt de steenmarter (*Martes foina*) in de omgeving van het plangebied voor. De steenmarter komt met name voor in steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven en gebouwen. De steenmarter is een cultuurvolger en is vooral te vinden nabij boerderijen, dorpen en zelfs in steden. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig waardoor de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van de steenmarter niet te verwachten is. Wel kan het plangebied onderdeel zijn van het foerageergebied van deze soort. Dit is echter geen essentieel foerageergebied vanwege het geschikte grasland, struiken en bomen in de directe omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt voor kleine marterachtigen die in de omgeving van het plangebied voorkomen, zoals de wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*). Hiervan zijn echter ook geen sporen aangetroffen zoals holen, vraatsporen of uitwerpselen. De bunzing houdt vooral van gebieden met oppervlaktewater. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is oppervlaktewater aanwezig. De wezel heeft de voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschap met in de omgeving voldoende dekking. Voor beide soorten kan het plangebied (onderdeel zijn van) het leefgebied. Er is oppervlaktewater aanwezig dat aan de oevers voldoende natuurlijke dekking bevat om te kunnen dienen als geschikt foerageergebied voor de bunzing. Tevens is door de hogere begroeiing het plangebied geschikt als foerageergebied en biedt het voldoende dekking voor de wezel. Het zal echter geen essentieel foerageergebied zijn, omdat in de directe omgeving vergelijkbaar en zelfs geschikter foerageergebied aanwezig is, zoals het gebied ten oosten van het plangebied. Hier is naast vergelijkbaar gras- en rietland tevens een hogere diversiteit aan begroeiing (tevens bomen en struiken) aanwezig dat meer dekking biedt voor de wezel en bunzing.

Het plangebied is niet geheel geschikt als verblijfplaats voor de wezel en bunzing, vanwege het relatief vochtige terrein. De wezel geeft de voorkeur aan terreinen met afwisseling van bos en veld. In dit geval is binnen het plangebied enkel gras- en rietland aanwezig. Voor de bunzing is het terrein wel geschikt, want deze soort kan voorkomen in waterrijkere gebieden. De bunzing maakt schuilplaatsen in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, vos en das, of onder steenhopen, holle bomen en onder boomwortels. Binnen het terrein zijn geen hopen van konijn, das en vos aangetroffen en zijn ook geen bomen aanwezig. Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden derhalve niet verwacht binnen het plangebied.

De bever (*Castor fiber*) komt voor in de omgeving van het plangebied. Deze soort komt voor in het overgangsgebied tussen land en water, zoals in moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Daarnaast is het van belang dat het water een diepte heeft van minimaal 50 cm. Er zijn van de bever geen dammen, burchten en vraatsporen aangetroffen binnen het plangebied. Daarnaast is de watergang grenzend aan het plangebied ondiep en zijn er geen bossen aan de oevers aanwezig, waardoor het plangebied ongeschikt is als leefgebied voor de bever.

In de omgeving van het plangebied komt tevens de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) voor. Deze soort komt met name voor in bossen maar ook in tuinen, parken, houtwallen in de buurt van bos. Ze nestelen in bomen. Het plangebied bevat geen bomen en betreft een grasland met enkele struiken, waardoor het plangebied ongeschikt is als leefgebied. De bomen in de directe omgeving bevatten bovendien geen nesten van deze soort.

In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van bos om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Ook zal het plangebied beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.4 Vleermuizen

Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied zodat de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen valt uit te sluiten. In de bomen, aanwezig op de grens van het plangebied, zijn geen geschikte holtes of scheuren aanwezig die dienst kunnen doen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Ook zijn er geen sporen zoals ontlasting of vraatsporen in de vorm van vliedervleugels gevonden.

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn zoals de tuinen en de aanwezige weilanden en akkers ten westen, oosten en noorden van het plangebied.

Vleermuizen maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. De bomen ten zuidwesten van het plangebied, gelegen aan het fietspad, kunnen dienst doen als vliegroute. Deze bomen sluiten aan op de bomenrijen ten zuiden van het plangebied, aan de Laaghemaal, die tevens een grote vliegroute vormen. De bomen zullen blijven bestaan en kunnen dus blijven dienen als vliegroute. Daarnaast kan de watergang dienen als vliegroute. Deze zal tevens beschikbaar blijven als

vliegroue voor vleermuizen.

Conclusie: er zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een versturend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroues is eveneens niet te verwachten. Gezien het vorenstaande zijn er geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen is derhalve niet aan de orde.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen aangetroffen en zijn er geen sporen van deze soortgroepen aangetroffen binnen het plangebied. Er is een watergang aanwezig die het grasland binnen het plangebied ten westen en noorden begrenst. De watergang heeft een natuurlijke oever en is begroeid met riet. Het water is helder en ondiep. De aanwezigheid van (beschermde) vissen kan derhalve op voorhand niet worden uitgesloten. De grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) komt voor in de omgeving van het plangebied. Deze soort leeft met name in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige plantengroei. Aangezien de watergang ondiep is en er voldoende plantengroei aanwezig is, is deze watergang geschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper. Indien de watergang zal worden aangetast door de plannen, is aanvullend onderzoek naar deze soort noodzakelijk om aanwezigheid van de soort uit te sluiten dan wel aan te tonen.

Het plangebied is ongeschikt voor de kamsalamander (*Triturus cristatus*) die in de omgeving van het plangebied voorkomt, vanwege de afwezigheid van bosrijk landschap met houtwallen en struweel. Deze soort wordt zelden aangetroffen in akkerbouwgebied. De kamsalamander komt met name voor in relatief grote, diepe stilstaande wateren, gedeeltelijk begroeid met waterplanten en zonder vis, zoals poelen, vijvers en matig voedselrijke vennen en in leemputten. De watergang die aanwezig is rondom het plangebied is ondiep en betreft voedselrijk water.

Tevens is het plangebied ongeschikt voor de heikikker die in de omgeving van het plangebied voorkomt. Deze soort komt met name voor in heidegebied, laag- en hoogveen of schrale graslanden. Het is net als de kamsalamander een soort die nauwelijks wordt aangetroffen in intensief gebruikt agrarisch landschap. Geschikt voortplantingswater betreft hoofdzakelijk vennen. De heikikker wordt tevens aangetroffen in sloten en kleine wateren die meestal voedselarm of matig voedselrijk zijn. De watergang die het plangebied begrenst is voedselrijk. Daarnaast bevat het plangebied relatief voedselrijk grasland, dat niet geschikt is voor de heikikker.

Tijdens het veldbezoek is met een amfibieënnet geschept in de watergang. In de watergang is een dikkop van de gewone pad (*Bufo bufo*) aangetroffen. Deze soort is echter vrijgesteld in Nederland indien het ruimtelijke ingrepen betreft.

Conclusie: de aanwezigheid van de grote modderkruiper dient te worden onderzocht indien de watergang die het plangebied begrenst zal worden aangetast door de plannen. Er komen geen beschermde soorten reptielen en amfibieën voor in het plangebied. De eventuele aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten reptielen en amfibieën zoals bijvoorbeeld de gewone pad en bruine kikker vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

4.6 Ongewervelden/ overige soorten

Beschermde soorten ongewervelden en overige soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Beschermde soorten stellen specifieke eisen aan een biotoop en gezien de aanwezige beplanting is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5 Conclusies

Doel van het onderhavige onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving.

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat ervan een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 5,7 kilometer op relatief korte afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Gezien deze afstand valt een negatief effect in het kader van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Er dient derhalve een berekening van de stikstofdepositie uitgevoerd te worden.

5.2 Soorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde plantensoorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

Er zijn geen vogelnesten c.q. verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan de nest- en verblijfloccaties jaarrond zijn beschermd. Wel zijn er nesten van de winterkoning en kievit aangetroffen en zijn een patrijs en een waterhoentje met jongen aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Deze nesten en broedsels zijn tijdens het broedseizoen beschermd vanuit de Wnb en mogen niet worden verstoord door de voorgenomen plannen. Er dient dus buiten de broedperiode van deze vogelsoorten worden gewerkt (broedseizoen maart-augustus) of er dient voor de start van het broedseizoen worden gezorgd dat er geen vogels kunnen gaan broeden vlak voor of tijdens de werkzaamheden door beplanting weg te halen en kort te houden.

Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden in de directe omgeving van het plangebied. Indien broedende vogels in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn, kunnen versturende werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden of een verwijdering van beplanting mogelijk echter niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken.

Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode (tussen begin oktober en half februari) worden eveneens geen nadelige effecten verwacht. Dit laatste verdient derhalve aanbeveling. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op bovenstaande wijze, zullen er geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Er zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van weilanden en akkers en tuinen van woningen. Ook is het verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten indien de bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten. Gezien het vorenstaande zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot vleermuizen.

Amfibieën, reptielen en vissen

De watergang die het plangebied begrenst, is geschikt bevonden als leefgebied voor de grote modderkruiper. Indien de watergang zal worden aangetast bij de voorgenomen plannen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar deze soort.

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van amfibieën en reptielen die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als "veilige" periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Bij het inrichten van het bouwterrein dient te worden gezorgd dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient derhalve te worden voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig is.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.4 Eindconclusie

In onderstaande punten wordt de eindconclusie weergegeven:

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen. Er dient buiten het broedseizoen worden gewerkt, of de beplanting dient, voor het broedseizoen begint, te worden verwijderd en/of kort gehouden te worden om te voorkomen dat vogels er gaan broeden;
- een negatief effect in het kader van stikstofdepositie is niet op voorhand uit te sluiten waardoor een berekening van de stikstofdepositie dient te worden uitgevoerd;
- om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd;
- indien de watergang grenzend aan het plangebied zal worden aangetast, dient nader onderzoek naar de grote modderkruiper te worden uitgevoerd;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

5.5 Advies

Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van het nieuw te bouwen woningen wordt geadviseerd gebruik te maken van de checklist natuurvriendelijke maatregelen aan gebouwen van de Vogelbescherming. Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6 Literatuurlijst

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna*. Knnv Uitgeverij

Delft, J.J.C.W. van, Schuitema, W. (2005) *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*. Stichting Ravon

NDFD (2020) Geraadpleegd op 29 juli 2020 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Ravon (2020) Geraadpleegd op 29 juli 2020 via <http://www.ravon.nl/>

Zoogdierversameniging (2020) Geraadpleegd op 29 juli 2020 via <http://www.zoogdierversameniging.nl/>

BIJLAGE 1:

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

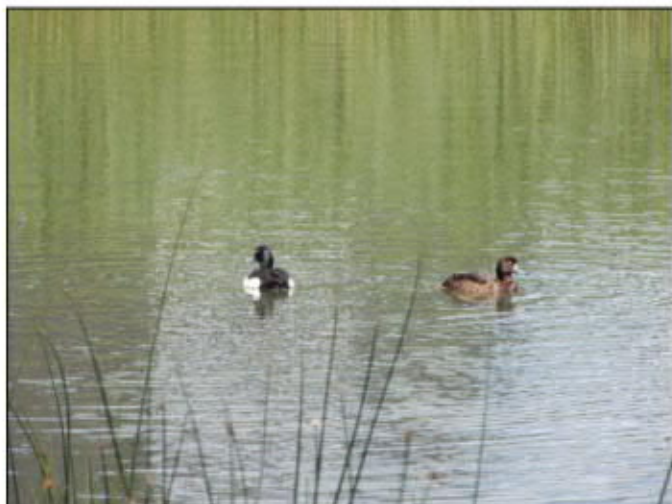

Foto 8

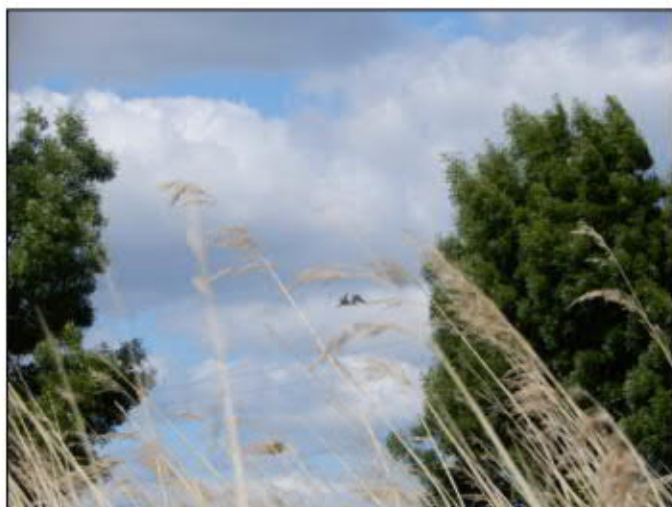

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21